

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1949-1950.

SÉANCE DU 6 DÉCEMBRE 1949.

Proposition de loi créant une Commission d'appel pour les personnes frappées de sanctions administratives à cause de leur comportement durant la guerre.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les Belges ont un sens aigu de la justice. Habituellement depuis de nombreux siècles à vivre dans des sociétés où l'organisation judiciaire leur donne des garanties d'impartialité et d'indépendance plus grandes peut-être que dans aucun autre pays d'Europe, ils se sont toujours révoltés contre les gouvernements et les oppresseurs qui ont prétendu leur imposer une justice politique ou des peines d'une sévérité excessive.

La relative mansuétude de nos tribunaux d'avant-guerre et la suppression en fait de la peine de mort, ne semblent pas avoir eu pour effet de favoriser la criminalité en Belgique. Au contraire, il semble que plus la justice est exacte, plus elle peut se permettre d'être modérée.

Au lendemain de la guerre, l'exaspération causée par les procédés de l'occupant et les horreurs des camps de concentration, ont poussé l'opinion publique à demander l'application de peines particulièrement dures à tous les traîtres, dénonciateurs, agents de l'ennemi et collaborateurs, dont le nombre en Belgique a montré, hélas, à quel point l'éducation civique avait été insuffisante par le passé. On a voulu montrer par des châtiments exemplaires que les crimes contre la patrie sont parmi les plus graves dans leur principe et dans leurs conséquences.

Malheureusement, si la répression a eu des intentions éducatives, elle n'a pas atteint ce but dans la mesure où on l'espérait. Les gouvernements de 1945 n'ont pas pris le problème en mains et ils ont fait confiance au pouvoir judiciaire. On a pu se plaindre d'un manque de sérénité et de modération. On a poursuivi trop de monde, on a fait trop

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1949-1950.

VERGADERING VAN 6 DECEMBER 1949.

Wetsvoorstel tot instelling van een Commissie van beroep voor de wegens hun gedragingen tijdens de oorlog met administratieve sancties getroffen personen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De Belgen hebben een scherpe zin voor rechtvaardigheid. Sedert lange eeuwen gewend te leven in maatschappijen waarin de rechterlijke organisatie hun waarborgen van onpartijdigheid en onafhankelijkheid biedt, wellicht groter dan in enig ander land van Europa, zijn zij steeds in opstand gekomen tegen de regeringen en de dwingelanden die hun een politiek gerecht of overdreven strenge straffen hebben willen opleggen.

De betrekkelijke inschikkelijkheid van onze vooroorlogse rechtbanken en de feitelijke afschaffing van de doodstraf, schijnen de misdaad in België niet in de hand gewerkt te hebben. Integendeel, het blijkt dat hoe nauwlettender het gerecht optreedt, hoe meer het zich mag veroorloven gematigd te zijn.

Daags na de oorlog, hebben de door de handelwijze van de bezetter en de verschrikkingen der concentratiekampen veroorzaakte hevige verbittering de openbare mening er toe gedreven toepassing te vragen van bijzonder zware straffen voor al de verraders, verklikkers, handlangers en medewerkers van de vijand, van wie het aantal in België eilaas heeft aangetoond hoe zeer de staatsburgerlijke opvoeding in het verleden onvoldoende was. Men heeft door voorbeeldige bestrafning willen tonen dat de misdaden tegen het vaderland tot de ergste behoren, in hun beginsel en in hun gevolgen.

Ongelukkig, al had de bestrafning een opvoedend doel, zij heeft dat doel niet zo volledig bereikt als men gehoopt had. De regeringen van 1945 hebben het vraagstuk niet in handen genomen en hebben vertrouwen gesteld in de rechterlijke macht. Er is reden geweest om zich te beklagen over een gebrek aan bedachtzaamheid en aan matigheid.

d'enquêtes, trop de gens sans reproche ont été l'objet de mesures humiliantes et dommageables, et la répression qui devait être une œuvre nationale, a été complètement défigurée et a provoqué des réactions dans des milieux très étendus, très honnêtes et tout à fait étrangers aux agissements des mauvais patriotes.

Etais-il possible d'éviter cet échec ?

L'ampleur de la tâche, la volonté affirmée de l'opinion publique malheureusement trop souvent excitée par des groupes qui cherchaient la vengeance plus que la justice, expliquent les erreurs, les maladresses et les excès qui provoquent aujourd'hui le retour d'opinion que l'on peut prévoir en Belgique chaque fois qu'une politique, si juste fût-elle en son principe, est appliquée sans assez de modération et de prudence.

L'épuration administrative n'est qu'un chapitre, mais un des plus délicats, de l'œuvre de justice nationale. Depuis la guerre, nul ne peut ignorer en Belgique que des devoirs particuliers s'imposent en cas de conflit et d'invasion à tous les agents de l'Etat. Non seulement les militaires et les fonctionnaires politiques, mais tous les agents de services publics et des communications, savent qu'ils ont un devoir professionnel rigoureux, et qu'ils sont dans une certaine mesure mobilisés au service de la Nation.

On comprend, dès lors, qu'aucune défaillance de leur part ne soit tolérée et que l'on veuille faire comprendre clairement à tous les citoyens belges, dont beaucoup sont si avides d'entrer au service de l'Etat, qu'ils assument en s'engageant des devoirs patriotiques supplémentaires qui, en temps de guerre ou d'occupation, peuvent leur imposer des devoirs d'Etat exceptionnellement lourds.

C'est au nom de ce principe indiscutable que beaucoup d'agents des services publics purent être frappés de sanctions administratives, alors qu'ils n'avaient commis aucun délit.

Toutefois, dans le cadre de cette juste sévérité, les sanctions doivent évidemment correspondre aux principes moraux qui dominent tout notre droit pénal et nos règles disciplinaires : elles ne peuvent être appliquées qu'à bon escient, c'est-à-dire, pour des fautes et non pour des délits d'opinion. Les faits doivent être établis contradictoirement. Tous les moyens de défense moraux doivent être sauvegardés et la peine, en tout état de cause, doit être exactement proportionnée à la faute et modérée dans son application.

Ces règles n'ont malheureusement pas été observées partout. Dans beaucoup de cas, les enquêtes furent mal faites, menées par des commissions locales, incomptétentes ou partiales, insuffisamment indépendantes à l'égard de l'opinion. Les agents

Men heeft te veel mensen vervolgd, te veel onderzoeken ingesteld; te veel mensen, die zich niets te verwijten hadden, zijn het voorwerp geweest van vernederende en schadeberokkenende maatregelen, en de bestrafing, die een vaderlands zuiveringswerk moest zijn, werd volkomen verdraaid en heeft reacties teweeg gebracht in zeer uitgebreide, zeer eerlijke kringen, die volkomen buiten de drijverijen van de slechte vaderlanders stonden.

Was het mogelijk die mislukking te vermijden?

De omvang van de taak, de uitgesproken wil van de openbare mening, ongelukkig maar al te vaak opgehitst door groepen die meer op wraak dan op gerechtigheid uit waren, verklaren de dwalingen, de onbehendigheden en de overdrijvingen die thans een ommeker in de openbare mening teweegbrengen welke men in België mag verwachten telkens wan-ner een politiek, hoe billijk die in haar beginsel ook zij, niet matig en niet voorzichtig genoeg wordt toegepast.

De administratieve zuivering is maar een hoofdstuk, maar een der meest kiese, van vaderlandse gerechtigheid. Sedert de oorlog mag het niemand in België onbekend zijn, dat in geval van conflict en van overrompeling van het land, aan alle Staatsdienaraars bijzondere plichten opgelegd zijn. Niet alleen de militaire en de politieke ambtenaren, doch al de ambtenaren en beambten der openbare diensten en verkeersmiddelen weten dat zij een streng voorgeschreven beroepsplicht hebben te vervullen en dat zij in een zekere mate ten dienste van het land gemobiliseerd zijn.

Dienvolgens is het te begrijpen dat generlei te-kortkoming van hunnenwege geduld wordt en dat men aan al de Belgische Staatsburgers, waaronder velen begeren in dienst van de Staat te treden, duidelijk wil doen begrijpen dat zij, door in dienst van de Staat te treden, bijkomende vaderlandse plichten op zich nemen die, in tijd van oorlog of van bezetting, hun uitzonderlijk zware Staatsplichten kunnen opleggen.

Het is uit naam van dit onbetwistbaar beginsel, dat talrijke ambtenaren en beambten der openbare diensten met administratieve sancties konden bestraf worden, daar waar zij geen enkel misdrijf gepleegd hadden.

Doch, binnen het kader van deze billijke ge-strengheid, moeten de strafmaatregelen vanzelf-sprekend in overeenstemming zijn met de zedelijke beginselen die ons gans strafrecht en onze tucht-strafregelen beheersen : zij mogen slechts in alle ernst toegepast worden, d.w.z. voor fouten, doch niet voor meningsmisdrijven. De feiten moeten op tegenspraak bewezen worden. Al de morele verdedigingsmiddelen moeten gewaarborgd blijven en de straf moet, in elk geval, juist in verhouding staan tot de fout en in haar toepassing matig zijn.

Deze regelen werden ongelukkig niet overal nageleefd. In talrijke gevallen werden de enkwesten op verkeerde wijze gehouden, gevoerd door plaat-selijke, onbevoegde of partijdige, van de openbare mening te zeer afhankelijke commissies.

ne furent pas toujours entendus et n'eurent pas toujours l'occasion de faire entendre leurs témoins. Souvent ils n'eurent même pas connaissance du dossier. Dans d'autres administrations, les enquêtes furent faites avec le plus grand sérieux, mais en vain, car certains ministres préférèrent l'arbitraire de leurs sentiments personnels.

Les erreurs commises dans certains secteurs expliquent que, malgré tous les efforts, il fut impossible de maintenir l'unité de jurisprudence entre tant de juridictions administratives, agissant séparément et sans contact les unes avec les autres. En l'absence de commissions d'appel disposant des moyens nécessaires pour unifier cette jurisprudence et proportionnant les peines à une certaine échelle de délits, l'épuration administrative a donné l'impression d'un grand arbitraire et parfois d'un réel manque de sérieux. On a pu lui reprocher également à bon droit, d'avoir été souvent une épuration politique à sens unique, et cette affirmation, confirmée, hélas, par trop de faits, a enlevé aux mesures prises, l'autorité morale qui, seule, leur aurait donné leur pleine valeur éducative.

Ajoutons qu'en vertu d'arrêtés pris à Londres en 1944 — arrêtés qui, à notre sens, ont été mal interprétés — les agents des services publics se sont vu retirer le bénéfice de certaines des garanties essentielles qui leur avaient été accordées par le statut des agents de l'Etat.

Ces dispositions anormales, qui ne valaient que pour le temps de guerre, n'ont certainement jamais été envisagées par les ministres de Londres, comme valables pour des sanctions définitives.

Des milliers d'agents de l'Etat, des services extérieurs, des provinces, des communes, des parastataux, ont ainsi été frappés de sanctions qui, pour n'être pas d'ordre pénal, n'en sont pas moins souvent extrêmement lourdes pour les intéressés.

Toute la carrière d'un agent peut être brisée par une simple suspension de quelques mois. Les agents révoqués, privés de leur pension après quelquefois vingt ou trente années de travail, sont dans beaucoup de cas condamnés en fait à la misère pour tout le reste de leurs jours. N'oublions pas que notre société, malgré et peut-être à cause de l'effort fait en faveur de la sécurité sociale, devient de jour en jour plus dure pour ceux qui perdent leur place après quarante ou cinquante ans. Il devient presque impossible de les réintroduire dans le cycle productif. Les peines administratives, ainsi communées, sont probablement aujourd'hui plus graves dans leurs conséquences que les sanctions semblables prononcées après la guerre précédente.

Les conséquences si graves de l'épuration et les conditions peu satisfaisantes dans lesquelles elle s'est déroulée, ne peuvent être corrigées à notre sens que par la création d'une commission d'appel, auprès de laquelle les agents punis pourront trouver des

De personeelsleden werden niet steeds gehoord en kregen niet altijd de gelegenheid om hun getuigen te laten horen. Vaak kregen zij zelfs geen kennis van hun dossier. In andere administraties werden de onderzoeken met de meeste ernst gevoerd, doch te vergeefs, want sommige ministers verkozen de willekeur van hun persoonlijke gevoelens.

De in sommige sectoren gepleegde dwalingen verklaren, dat het, ondanks alle krachtsinspanningen, onvergelijkbaar was de eenheid van rechtspraak in stand te houden onder zovele administratieve rechtscolleges die afzonderlijk en zonder enig onderling contact optradën. Bij afwezigheid van commissies van beroep die over de nodige middelen beschikten om die rechtspraak gelijk te schakelen en de straffen naar een zekere schaal van misdrijven in te richten, heeft de administratieve zuivering de indruk gegeven van een verregaande willekeur en soms van een werkelijk gebrek aan ernst. Men kon haar eveneens terecht verwijten vaak een eenzijdig gerichte politieke zuivering te zijn, en deze bewering, jammer genoeg door teveel feiten bevestigd, heeft aan de genomen maatregelen het moreel gezag ontnomen dat er alleen de volle opvoedende waarde had kunnen aan geven.

Laten wij hieraan toevoegen, dat krachtens te Londen in 1944 genomen besluiten — die naar onze mening slecht uitgelegd werden — de personeelsleden der openbare diensten zich het voordeel van sommige essentiële waarborgen zagen ontnemen, die hun door het statuut van het Rijkspersoneel werden toegekend.

Deze abnormale bepalingen, die slechts voor de oorlogstijd golden, werden zeker nooit door de Ministers van Londen beschouwd als geldig voor definitieve straffen.

Duizenden Staatsambtenaren en -beamten, van de buitendiensten, van de provinciën, de gemeenten, de semi-overheidsinstellingen werden aldus getroffen door sancties, die al zijn zij niet van strafrechtelijke aard, daarom niettemin vaak voor de betrokkenen uiterst zwaar zijn. De ganse loopbaan van een ambtenaar kan gebroken worden door een eenvoudige schorsing van enkele maanden. De afgezette personeelsleden, wie men na soms 20 of 30 jaren arbeid hun pensioen ontneemt, worden in vele gevallen feitelijk tot armoede gedoemd voor de rest van hun dagen. Laten wij niet vergeten dat onze maatschappij, ondanks en misschien uit oorzaak van de ten gunste van de maatschappelijke zekerheid geleverde krachtsinspanning, met de dag harder wordt voor degenen die hun betrekking na de leeftijd van 40 of van 50 jaar verliezen. Het wordt haast onmogelijk ze in de kringloop van de productie weder in te schakelen. De aldus toegepaste administratieve straffen zijn waarschijnlijk thans gewichtiger in hun gevolgen dan de na de vorige oorlog uitgesproken gelijkwaardige sancties.

De zo gewichtige gevolgen van de zuivering en de weinig bevredigende voorwaarden waarin die is verlopen, kunnen, naar onze mening, slechts goed gemaakt worden door de oprichting van een commissie van beroep, waarbij de gestrafte ambtenaren en

garanties sérieuses d'indépendance et d'impartialité. Cette commission d'appel aura un double rôle.

Elle doit d'abord refaire et compléter les enquêtes mal faites et permettre aux agents d'exposer complètement leurs moyens de défense.

Elle doit ensuite faire des propositions au Ministre sur la base de critères appropriés qui, établis à un moment où les passions se sont calmées, permettront une appréciation plus juste des fautes.

Elle aura évidemment le droit de proposer l'aggravation des sanctions prises, lorsqu'elle constatera que des agents ont bénéficié d'une indulgence excessive.

En vue d'éviter que cette commission soit débordée et que les cas les plus intéressants soient noyés dans les réclamations de tout genre qui ne pourront manquer d'assaillir la commission, un pouvoir très étendu est laissé au président pour lui permettre de saisir la commission d'appel par priorité des cas les plus intéressants du point de vue de leur jurisprudence à créer et de ceux pour lesquels il est le plus urgent d'apporter une réparation.

Dans les cas — qui, nous l'espérons, se révéleront peu nombreux — où des agents ont été victimes d'une flagrante injustice, ayant eu pour eux et pour leur carrière des conséquences vraiment graves, la commission d'appel pourra proposer au Ministre les réparations qu'elle jugera les plus pratiques du point de vue administratif et les plus adéquates du point de vue de l'honneur et des intérêts matériels des agents injustement punis.

En vue de donner à cette juridiction d'appel le maximum d'indépendance, nous proposons qu'elle soit désignée parmi les anciens magistrats et les fonctionnaires pensionnés. Le Gouvernement trouvera certainement parmi ces deux catégories de personnes, des hommes ayant assez d'autorité morale et de dévouement pour assumer cette tâche difficile dans le respect et la confiance générale.

Rappelons, en terminant, qu'en 1930, le Roi Albert, ayant constaté que les sanctions administratives prises après la guerre de 1914 témoignaient de contradictions juridictionnelles, avait proposé la création d'une commission d'appel semblable à la nôtre. Elle siégea sous la présidence de M. Goddyn, premier président de la Cour de Cassation et son action fut appréciée par tous comme juste et apaisante.

beambten ernstige waarborgen van onafhankelijkheid zullen kunnen vinden. Deze commissie van beroep zal een dubbele rol te vervullen hebben :

Zij moet de slecht uitgevoerde onderzoeken opnieuw doen en aanvullen en het aan de ambtenaren mogelijk maken hun verdedigingsmiddelen volledig uiteen te zetten.

Vervolgens moet zij aan de Minister voorstellen doen, op grondslag van gepaste maatstaven die, vastgelegd op een tijdstip dat de gemoederen tot bedaring zijn gekomen, een billijker beoordeling van de fouten zullen toelaten.

Zij zal vanzelfsprekend het recht bezitten verzwaring van de getroffen sancties voor te stellen, wanneer zij tot de bevinding komt dat ambtenaren of beambten met overdreven verdraagzaamheid werden gevonnist.

Om te vermijden dat die commissie met werk zou overstelpet worden en dat de meest belangwekkende gevallen zouden verloren gaan onder de bezwaarschriften van elke aard, waarmede de commissie zeker zal overstelpet worden, wordt aan de voorzitter een zeer uitgebreide macht gelaten, om hem in staat te stellen bij de commissie van beroep, bij voorrang, die gevallen aanhangig te maken welke uit oogpunt van hun in het leven te roepen rechtspraak de belangwekkendste zijn, alsmede die gevallen waarvoor herstel het dringendst noodzakelijk is.

In de gevallen — die, wij hopen het, weinig talrijk zullen blijken — waarin ambtenaren slachtoffer van een klaarblijkelijke onrechtvaardigheid geweest zijn, die voor hen en voor hun loopbaan werkelijk ernstige gevolgen gehad heeft, zal de commissie van beroep aan de Minister de schadeloosstellingen kunnen voorstellen die naar haar oordeel het dienstigst zijn uit administratief oogpunt en het meest gepast uit oogpunt van de eer en de stoffelijke belangen der onbillijk bestrafte personeelsleden.

Ten einde aan dit rechtscollege van beroep de meeste onafhankelijkheid te geven, stellen wij voor dat het zou bestaan uit gewezen magistraten en gepensioneerde ambtenaren. De regering zal onder die twee categorieën van personen zeker mannen vinden die genoeg moreel gezag en toewijding bezitten om die moeilijke taak met aller eerbied en vertrouwen waar te nemen.

Laten wij, tot besluit, in herinnering brengen, dat in 1930, toen Koning Albert vaststelde dat de na de oorlog 1914 genomen administratieve strafmaatregelen niet vrij gingen van rechtsprakelijke tegenstrijdigheden, de oprichting van een commissie van beroep naar de aard van de onze had voorgesteld. Zij zetelde onder voorzitterschap van de h. Goddyn, eerste-voorzitter van het Hof van Verbreking en haar werking werd door allen als billijk en rustherstellend gewaardeerd.

Proposition de loi créant une Commission d'appel pour les personnes frappées de sanctions administratives à cause de leur comportement durant la guerre.

ARTICLE PREMIER

Il est créé une commission d'appel composée de cinq membres dont un président choisi parmi les membres émérites d'une des Cours d'appel du royaume et quatre membres, dont deux choisis parmi les magistrats émérites d'une des Cours d'appel et des tribunaux de première instance du royaume et deux parmi les fonctionnaires retraités de l'Etat ayant au moins rang de directeur.

Il est adjoint à cette commission des membres rapporteurs dont le nombre sera fixé par arrêté royal.

Les président, membres et membres rapporteurs de la commission sont nommés par le Roi. Ils doivent avoir une connaissance approfondie des deux langues nationales.

La commission a pour mission de statuer sur les recours introduits par les personnes visées à l'article 2.

ART. 2.

Tout agent de l'Etat, d'une province ou d'une commune, tout employé d'un service ou d'une institution dont le personnel est soumis au contrôle disciplinaire d'un pouvoir public, ayant fait l'objet d'une sanction administrative en raison de son comportement à l'égard de l'ennemi durant l'occupation, peut, dans le délai de six mois à dater de la publication de la présente loi, adresser un recours contre la décision dont il a été l'objet.

ART. 3.

Sont exclues du bénéfice de ce recours, les personnes qui ont subi une condamnation à une peine criminelle du chef de crime ou délit contre la sûreté extérieure de l'Etat.

ART. 4.

Le recours est adressé par lettre recommandée au président de la commission. Il mentionne la nature de la sanction qui en fait l'objet, sa date et l'autorité dont elle émane.

ART. 5.

Sur demande du président de la commission ou du membre rapporteur délégué par lui, le pouvoir ou service public, l'institution intéressée et éventuellement le Parquet, transmettent au président de la commission dans la quinzaine de sa requête, le

Wetsvoorstel tot instelling van een Commissie van beroep voor de wegens hun gedragingen tijdens de oorlog met administratieve sancties getroffen personen.

EERSTE ARTIKEL.

E^r wordt een commissie van beroep ingesteld, bestaande uit vijf leden, namelijk een voorzitter gekozen onder de emeritus-leden van een der Hoven van beroep van het koninkrijk en vier leden, van wie twee gekozen onder de emeritus-magistraten van een der Hoven van beroep en van de rechtbanken van eerste aanleg van het koninkrijk en twee onder de op rust gestelde rijksambtenaren met ten minste de rang van directeur.

Aan die commissie worden verslaggevende leden toegevoegd, waarvan het aantal bij koninklijk besluit wordt vastgesteld.

De voorzitter, de leden en de verslaggevende leden van de commissie worden door de Koning benoemd. Zij moeten een grondige kennis der beide landstalen bezitten.

De commissie heeft tot opdracht uitspraak te doen over de beroepen welke door de in artikel 2 bedoelde personen ingediend worden.

ART. 2.

Een personeelslid van de Staat, van een provincie of van een gemeente, elk bedienende van een dienst of van een instelling waarvan het personeel aan de tuchtcontrole van een openbare macht onderworpen is, en die het voorwerp is geweest van een administratieve strafmaatregel wegens zijn gedragingen tegenover de vijand gedurende de bezetting, kan, binnen een termijn van zes maanden te rekenen van de bekendmaking van deze wet, in beroep komen tegen de beslissing waarvan hij het voorwerp is geweest.

ART. 3.

Kunnen zich in dit beroep niet voorzien, de personen die een veroordeling tot een criminale straf hebben opgelopen, uit hoofde van misdaad of misdrijf tegen de uitwendige veiligheid van de Staat.

ART. 4.

Het beroep wordt per aangetekende brief aan de voorzitter der commissie gericht. Het vermeldt de aard van de strafmaatregel ter zake, de datum ervan en de overheid die hem heeft uitgesproken.

ART. 5.

Op verzoek van de voorzitter der commissie of van het door hem daartoe gemachtigd verslaggevend commissielid, maken de openbare macht of dienst, de betrokken instelling en eventueel het parket aan de voorzitter der commissie, binnen vijf-

dossier disciplinaire ou répressif qu'ils détiennent au sujet du requérant.

Le membre rapporteur chargé par le président de la commission de l'instruction d'un recours entend les explications du requérant; procède contradictoirement aux enquêtes nécessaires; met la procédure en état et rédige le rapport dont il saisit le président de la commission.

ART. 6.

Le président de la commission saisi des affaires rapportées détermine l'ordre de leur mise au rôle et fixe la date de comparution du requérant qui peut se faire assister d'un conseil.

ART. 7.

La commission propose sous forme d'avis l'annulation, la modification ou la confirmation de la sanction dont recours.

Elle statue en audience publique.

Le président de la commission notifie l'avis de cette dernière dans la huitaine du prononcé, au Ministre compétent, ou qui a dans ses attributions le contrôle des pouvoirs subordonnés ou des organismes parastataux qui ont prononcé la sanction originale. Faute par la dite autorité d'avoir statué sur le cas du requérant dans les deux mois de la notification de cet avis, ce dernier a force de décision.

Le dispositif de l'avis de la commission, transmis par son président dans la huitaine de son prononcé est publié au *Moniteur Belge* dans les quinze jours suivant cette communication.

ART. 8.

Un arrêté royal déterminera la composition et l'effectif du greffe de la commission; il fixera le traitement de son personnel.

ART. 9.

Un arrêté royal fixera le montant des jetons de présence alloués aux président, membres et membres rapporteurs de la commission.

ART. 10.

Les Ministres de la Justice et de l'Intérieur sont chargés de l'exécution de la présente loi.

E. DE LA VALLEE-POUSSIN,
M. BAERS,
A. BOUWERAERTS,
L. MEURICE,
M. VERBAET,
M. ZURSTRASSEN

tien dagen na het request, het tuchtrechtelijk of strafrechtelijk dossier over dat zij onder zich hebben betreffende de verzoeker.

Het door de voorzitter der commissie met het onderzoek van de voorziening belast verslaggevend commissielid, hoort de verklaringen en ophelderingen van de verzoeker; doet de nodige enquesten op tegenspraak; brengt de zaak in staat van wijzen en maakt het verslag op dat hij bij de voorzitter van de commissie indient.

ART. 6.

De voorzitter der commissie, bij wie de gerapporteerde zaken zijn ingediend, bepaalt de volgorde waarnaar zij op de rol worden gebracht en stelt de datum vast van verschijning van de verzoeker, die zich door een raadsman kan laten bijstaan.

ART. 6.

De commissie stelt in de vorm van advies, de nietigverklaring, de wijziging of de bekraftiging voor van de strafmaatregel waartegen in beroep is gekomen.

Zij doet uitspraak in openbare zitting.

De voorzitter van de commissie geeft kennis van het advies van deze laatste binnen acht dagen na de uitspraak, aan de betrokken Minister of aan de Minister die bevoegd is ter zake van toezicht op de ondergeschikte besturen of de parastatale instellingen die de oorspronkelijke sanctie hebben uitgesproken. Verzuimt bedoelde overheid over het geval van de verzoeker uitspraak te doen binnen twee maanden na kennisgeving van dat advies, dan heeft dit laatste kracht van beslissing.

Het beschikkend gedeelte van het advies der commissie, door haar voorzitter binnen acht dagen na de uitspraak overgemaakt, wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt binnen vijftien dagen na die mededeling.

ART. 8.

De samenstelling en de getalsterkte van de griffie der commissie worden bij koninklijk besluit vastgesteld; de wedde van het personeel wordt daarbij eveneens vastgesteld.

ART. 9.

Het bedrag der aan de voorzitter, leden en verslaggevende leden der commissie toegekende presentiepenningen wordt bij koninklijk besluit vastgesteld.

ART. 10.

De Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken zijn belast met de uitvoering van deze wet.